

ПАНДИК

Ἐκδιδοται κατὰ Σάββατον

Ἐτησία συνδέουται προπληθεύει

²Ἐν Χανίοις καὶ τῷ τυράννῳ αὐτῶν μετέζη. 2

ἢ Ἐρθύμηνη καὶ Ἡρακλεῖω

၁၇၆

॥ ୯ ପାଦ ଶକ୍ତିରେଣ୍ଟାପା । . . ଫର୍ମାଯାଇ । ୧୫ ।

αστελλόμενα ἔγγραφα καὶ υπέτιμοι εἰνόμε· α δὲν ἐπιστρέφονται

Digitized by srujanika@gmail.com

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΑΡΙΝΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ και Συντάκτης.

Τις ἡ καταγωρίσεων

ἐν τῷ σύμπατι τῆς ἐφημερίδος

Δι' ἔκαστον στίχον . . . . Γρ. 1

Ἐν ταῖς εἰδοποιήσεσι. . . . » 1)2

• Ή χολέρα ἐπιτείνεται ἐν Αἰγύπτῳ. Σταχυολογοῦμεν ἐκ τηλεγραφημάτων, τοὺς διαφόρους θανάτους, οἵτινες ἐν τοῖς προσβληθεσι μέρεσι συνέβησαν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἔβδομάδα, ἵνα ὥμεν ἐνήμεροι τῆς πορείας τῆς βροτολογίου καὶ ἐπαράτου ταύτης νόσου. 19 Ἰουνίου. Χθὲς ἐγένοντο ἐν Δαμιέττῃ 114 θάνατοι ἐκ χολέρας. 21 Ἰουνίου. Χθὲς 141 θάνατοι ἐκ χολέρας ἐν Δαμιέττῃ, 16 ἐν Μανσόρᾳ καὶ 5 ἐν Πόρτ-Σαΐδ, εἰς δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. 22 Ἰουνίου. Χθὲς ἐγένοντο 110 θάνατοι ἐκ χολέρας ἐν Δαμιέττῃ καὶ 6 ἐν Μανσόρᾳ. 23 Ἰουνίου. Χθὲς ἐγένοντο 116 θάνατοι ἐκ χολέρας ἐν Δαμιέττῃ, 47 ἐν Μανσόρᾳ, 6 ἐν Γκιρβρίν καὶ ἐν κροῦσμα ὑποπτον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. 24 Ἰουνίου. Χθὲς ἀπεβίωσαν ἐκ χολέρας 109 ἐν Δαμιέττῃ καὶ 68 ἐν Μανσόρᾳ. Σημειώτεον ὅτι ἡ Αἰγυπτιακὴ Κυβέρνησις ἀρκεῖται μνημονεύουσα τῆς θνητιμότητος ἐν ταῖς πόλεσι, σιωπᾶς περὶ τῶν καταστροφῶν, ὅσας ἡ ἐπάρατος νόσος ἐπιφέρει ἐν τοῖς χωρίοις, ὅπου διαμένουσι μόνον φελλάχοι, καὶ οὐδεμία ἀσφαλῆς πληροφορία ὑπάρχει περὶ τῆς καταστάσεως τῆς δημοσίας ὑγείας ἐν τοῖς δυτικοῖς διαμερίσμασι τοῦ Δέλτα. Τὸ βέβαιον δὲ εἴνε στὶ ἡ ἐπιδημία προχωρεῖ μετὰ σφοδρότητος καὶ δὲτι ἐκ τῶν κρουσμάτων τὰ τέσσαρα πέμπτα είνε θανατηφόρα καὶ πλείστα ἐξ αὐτῶν κεραυνοβόλα. Παρατηρητέον δὲ πρὸς τούτοις ὅτι ἐξ ὅλων τῶν ἐκ τῆς χολέρας ὁ ποιωσάντων, οὐδεὶς ὑπάρχει εὐρώπαιος, ἀλλὰ πάντες φελλάχοι, τοῦθ' ὅπερ ἐνδεικνύειεν· ο, ὅπερ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ, τοῦ λόγου ὄντος περὶ καθαριότητος τῆς πόλεως, ἐλέγομεν, ὅτι αἰτία τῆς προτιμήσεως ὑπὸ τῶν ἐπιδημικῶν νόσων τῶν κατωτέρων τάξεων, εἴνε ἡ κακὴ ἐνδιαιτησις, ἡ ἀτελῆς τροφὴ καὶ ἡ ἐλλειψις πάσης ἀναγκαίας καὶ ταχτικῆς καθαριότητος.

Χάριν τῆς δημοσίας ὑγείας μέτρα αὐστηρὰ
καὶ ἔκτακτα ὑφ' ὅλων τῶν κυβερνήσεων ἐλή-
φθησαν, οὐ μόνον ὑποβαλουσῶνεις αὐστηρὰς κα-
θάρσεις τὰς ἐξ Αἰγύπτου προελεύσεις, ἀλλὰ καὶ
συντόνως ἐπιστητασῶν τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμο-
δίων εἰς τὴν λῃψιν μέτρων δυναμένων νὰ συν-
τελέσωσιν εἰς τὴν προφύλαξιν τῆς ὑγείας τῶν
πολιτῶν. Δυστυχῶς ἐνταῦθα η διοικητικὴ ἀρ-
χὴ μεθ' ὅλας τὰς ἐπανειλημμένας φωνὰς τοῦ
τύπου, οὐδὲν ἔκτακτον μέτρον πρὸς προφύλαξιν
τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν, ἔκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ὑ-
γειονομέiou ἐπιβληθειτῶν διὰ τὰς ἐξ Αἰγύπτου
προελεύσεις καθάρσεων, ἐλασσεν, ἀπορροφθείστης,
φαίνεται πάσης τῆς ἐνεργείας της ύπο τοῦ βα-
κουφικοῦ ζητήματος.

Εἶνε εὐτύχημα, ὅτι τὸ κλίμα τοῦ τόπου τούτου, εἶνε εὐκραέστατον καὶ πολλὰς ἐπιδημικὰς νόσους, αἵτινες ἀλλαχοῦ ἐνσκήπτουσεν, ἀποφεύγομεν συνεπείᾳ τοῦ φυσικοῦ τούτου δώρου. Ἀλλ᾽ εἶνε παρατηρημένον ὅτι καὶ τὰ εὐκραέστερα τῶν κλιμάτων μεταβάλονται εἰς νοσώδη, διὰ τῶν ἐκπειμπομένων παντοίων μιασμάτικῶν ἀναθυμιάσεων, ὅταν δὲν λαμβάνηται φρούτις περὶ ἑξαλείψεως τῶν αἵτινων, ἀτινα τὰς μια-

σματικάς ταύτας ἀναθενάσεως συνέπεια απούτο
καὶ ἐνεκεν τοῦ ἔξωθεν πολλοῦ τοῦ οἰητικῶν
ἀσθενειῶν συνιστῶμεν ταῦτα τοῖς οὐγειονομικῶν
τινῶν μέτρων, τῶν ἑξῆς. , Νὰ πάυσῃ ἡ ροή
τῶν ἀκαθάρτων ύδάτων εἰς τὰς ὁδοὺς έ'). Νὰ
ἀποφραχθῶσιν οἱ ὄφθαλμοὶ τῶνύπονόμων, ἐξ ᾧ
ἀνυπόφορος δυσωδία ἔξερχεται γ'.) Νὰ καθαρί-
ζωνται καθ' ἐκάστην καλώς ὅλα τὰ χάνια, τὸ
παραθαλάσσιον καὶ ιδίως ὁ κολόμπος, καὶ ὅλα
τὰ μέρη, δσα ὥζουσι δ.) Νὰ ἀπαγορευθῇ αὐστη-
ρῶς νὰ ρίπτωνται ἀκαθαρσίαι εἰς τὰς ὁδούς ἐπὶ
ποιητὴ προστίμου. ἐ.) Νὰ καθαρίζωνται τὰ χρεω-
πωλεῖα καθ' ἐκάστην καὶ νὰ ἀπαγορευθῇ τοῖς
χρεωπώλοις νὰ σφάζωσιν ἐντὸς τῆς πόλεως ζῶα.
Τ'.) Νὰ διαταχθῇ καὶ ὑπάρχῃ διαρκῆς ἐπίβλεψις
ὑπόπειτα στήμονος λατροῦ τῶν διαφόρων τροφίμων
καὶ ιδίως τῶν παστῶν καὶ δωρικῶν καὶ ρίπτων-
ται εἰς τὴν θάλασσαν, μακράν εἰς τὸ πέλαγος,
τὰ σεστηπότα δωρικά καὶ τὰ βλαβερά εἰς τὴν
ὑγείαν παστά καὶ λοιπά τρόσιμα. ζ.) Νὰ υπο-
δειχθῇ τοῖς κατοίκοις, δτι δέον νὰ μὴ ἐκτίθεν-
ται εἰς ἀτμοσφαιρικάς μεταβολάς, νὰ διατῶν-
ται ὅσον τὸ δυνατὸν καλλίτερον, νὰ μὴ τρώ-
γωσι πολὺ καὶ δύσπεπτα φαγητά, καὶ τοὺς
συνειθερμένους νὰ μεθύσκωνται νὰ μὴ πίνωσι
κατὰ τὰς ὠρας ταύτας. η.) Νὰ διαταχθῇ ἡ κα-
θαριότης τῶν ἀποπάτων καὶ ἡ διὰ φανικοῦ δ-
ξεος ἀπολύμανσις αὐτῶν. θ'.) Νὰ διαταχθῇ καὶ
ἐκτεληται σοβαρά ἐπίβλεψις ἐπὶ τῆς ἀμολύντου
διοχετεύσεως τοῦ ποσίμου υδατος, διότι, ὡς
μαγνθάνομεν, πολλαὶ ἀκαθαρσίαι ρίπτονται ἐν
αὐτῷ. καὶ ί.) Νὰ διαταχθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀ-
ραιώσις τῶν εἰς Χάνια καὶ ἄλλα μέρη συσσω-
ρευμένων ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν.

• Ή ἐφαρμογὴ τῶν μέτρων τούτων καὶ ἔκει-
νων τὰ ὅποια συγκαλούμενον ιατροσυνέδριον θὰ
προτείνη, φρονοῦμεν, διτε δύναται οὐ μόνον νὰ
ἀποστοβήσῃ τὸν κίνδυνον, τῆς ἐνταῦθα μεταδό-
σεως τῆς καταμαστικούσσης τὴν Αἴγυπτον χο-
λέρας, ἀλλὰ καὶ προφυλάξῃ τὸν τόπον ἀπὸ πᾶ-
σαν ἐπιλόγικὴν νόσουν, ητις δυνατὸν εἶνε ἔνεκα
τῆς ὥρας τοῦ ἔτους νὰ ἐνσκήψῃ. Ἐφιστῶμεν
δὲ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως δρα-
στηρίως ἐργασθῇ πρὸς ἀποστόλησιν τοῦ κακοῦ
ἀπὸ τοῦ τόπου ἡμῶν, μὴ ἐπιλανθανομένη διτε
ἡ δημοσία ὑγεία δέον πάσης καλῆς διοικήσεως ν'
ἀποτελῇ τὸ μᾶλλον περισπούδαστον μέλημα.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ληξάσης τῆς περιόδου τῶν διεκαστῶν τοῦ ἐνταῦθα Πρωτοδικείου ἐγένοντο τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ καὶ χυριαχῇ ὑπὸ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένων ἀντιπροσώπων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς περιφερείας τοῦ Πρωτοδικείου Χανίων, νέατι ἐκ-

λογαῖ. Εἰςελέγησαν δὲ ύπὸ μεν τῶν δθωμανῶν ἀντιπροσώπων, δθωμανοὶ Πρωτοδίκαιοι οἱ κ. κ. Ἀχμέτ Ἀργυράκης καὶ Ἀχμέτ Ζιγκνή Τσιμπουζάκης, ύπὸ δὲ τῶν Χριστιανῶν ἀντιπροσώπων, Χριστιανοὶ Πρωτοδίκαιοι οἱ κ.κ. Ἀντ. Μαρκαντωνάκης καὶ Ἀλέξ. Χ. Μακράκης, οἵτινες καὶ ἀνέλαβον τὰ καθήκοντά των.

— Διωρίσθη γραμματεὺς τοῦ ἐνταῦθα Πρωτοδικείου ὁ κ. Πολ. Παπαδέρος, ἀντὶ τοῦ κ. Μιχαὴλ Παπαγιαννάκη μετατεθέντος εἰς τὸ ἐν Φυλακῇ Πρωτοδικείου, ἀντὶ τοῦ κ. Εὐαγγέλου Πρεβελάκη ἀπολυθέντος.

—Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῆ προσβληθεῖσκεν κε-
ραυνούσιον ἀποπλήξιας ὁ Μεγμέτ βένης Σοφ-
ταδάκης ἐτῶν ὡσεὶ 75 ἔχονος τῶν κατακτη-
τῶν τῆς Κρήτης, ἐν τῇ ἔξωθεν τῶν Χανίων
κειμένῃ ἐπαύλει του (κόκκινον μετόχι) ἀπεβίωσε
πάραυτα. Τῇ ἐπομένῃ σαββάτῳ, ἐγένετο ἡ κη-
δεία του, πλήθους ἀρκετοῦ ἐκ τε τῶν διωμανῶν,
χριστιανῶν καὶ ἔβραιών μεταβάντος καὶ παρα-
κολουθήσαντος τὸν νεκρὸν μέγρι τοῦ διθωμανι-
κοῦ νεκροταφείου· ὁ μακαρίτης διεκρίνετο ἐπὶ
ἀγαθότητι ψυχῆς καὶ λαγαθοεργίαις, ἀς δαψιλῶς
καὶ λαθορύθως ἐχορήγει πρὸς πᾶσαν δυστυχοῦσαν
οἰκογένειαν, ἀδιαχρίτως θρησκεύματος ἡ φυλῆς
καὶ διὰ τοῦτο ἐτιμάτο καὶ ἡγαπᾶτο ὑπὸ πάντων.
Γενικὸν δὲ ἐξεῖη λόγη πένθος ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐ-
τοῦ διάτε τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ θέσιν καὶ διὰ τὰς
ἀρετὰς καὶ φιλάνθρωπα αἰσθήματα, ὡφ' ὧν ἐνε-
φορεῖτο καὶ διὰ τὴν καλὴν χρῆσιν ἣν τοῦ πλού-
του αὐτοῦ ἐποίει.

— Μετὰ γρονίαν νόσουν ἀπεβίωσε καὶ ἐτάφη τῇ παρελθουσῃ τετάρτη μετα τῆς δεούσης ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ἡ Ἐλένη Σκοτιδάκη. Ἡ μακαρίτις διὰ διαβήκης αὐτῆς ἐκληροδότησεν εἰς τὴν Χρ. Κοινότητα Χανίων τὴν μόνην αὐτῆς οἰκίαν, ἥν εἶχε δωρήσει πρὸς αὐτήν ὁ συζυγός της, ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἔχῃ τὴν ἐπικαρπίαν αὐτῆς, ἐνόσω ζῆ, ὁ σύζυγος αὐτῆς, μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ νὰ περιέρχηται δόλοι λήρως εἰς τὴν Χρ. Κοινότητα. Τοιαῦται πράξεις τιμῶσι καὶ γεραιόρουσι τὴν μνήμην τῶν ποιούντων αὐτάς, εὐχόμεθα δὲ καὶ ἄλλοι νὰ ὑπάρξωσι μιμηταὶ αὐτῆς, ἀξιοζήλευτον παράδειγμα τοῖς μεταγενεστέροις παρέχοντες, καὶ ἀνακουούσοντες τὴν κοινότητα ἐκ τῶν πολλῶν αὐτῆς βαρών.

— Εύρεθη πεπνιγμένος ἐν τῇ κατὰ τὴν θέσιν
Αγία Κυριακή τῆς Χαλέπας παραθαλασσίᾳ ἀ-
ξιωματικός τις τοῦ ἐνταῦθα τουρκικοῦ στρατοῦ.
Ἐκ τῶν γενομένων ἀνακρίσεων καὶ ἵστρικῶν νε-
κροψιῶν, ἔβεβαιώθη ὅτι οὗτος πάσχων ἐκ μονο-
μανίας μετέβη ἐκεῖ καὶ ἔδωκε τέλος τῆς ζωῆς
του πνιγείς.

— Κατέπλευσε τη παρελθούση χυριακή εἰς τὸν λιμένα τῆς Σούδας ἐκ Βηρυττοῦ προερχόμενος ὁ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἀντιναύάρχου Krantz Γαλλικὸς στόλος συγκείμενος ἐξ ἐξ θωρηκτῶν καὶ δύο προσκόπων τῶν ἔξις. Ναυαρχίς Marengo ἔγουσα τηλεβόλα ὀπισθογεμῆ¹⁵ πολύβολα 12, πλήρωμα 750 ἀνδρῶν καὶ κυ-